

**Біленський заклад загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів
Володимирецької селищної ради**

Схвалено
Рішення методичного об'єднання
«Педагогічні сходи»
від 28 серпня 2022 р.
протокол №1

Схвалено
Рішення педагогічної ради
від 30 серпня 2022 р.
протокол №1

**ДРАМАТУРГІЯ І ТЕАТР
НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДЛЯ 5 КЛАСУ**

Розроблено на основі модельної програми
«Модельна навчальна програма «Драматургія і театр. 5-6 клас» (міжгалузевий інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (автори: Старагіна І. П., Чужинова І. Ю., Івасюк О. М.)

2022-2023 н.р.

Підготувала: Галина СИЛЬМАН

Вступна частина

Навчальна програма міжгалузевого інтегрованого курсу «Драматургія і театр» спрямована на реалізацію мети базової середньої освіти, яка передбачає розвиток природних здібностей, інтересів, обдарувань учнів, формування компетентностей, необхідних для їх соціалізації та громадянської активності, свідомого вибору подальшого життєвого шляху та самореалізації, продовження навчання на рівні профільної освіти або здобуття професії, виховання відповідального, шанобливого ставлення до родини, суспільства, навколишнього природного середовища, національних та культурних цінностей українського народу. Навчальна програма відображає засадничі ідеї Державного стандарту базової середньої освіти, ідеї концепції «Нова українська школа» та реалізує вимоги до обов'язкових результатів навчання з певних груп загальних результатів мовно-літературної та мистецької галузей. Відповідно до мети мовно-літературної освітньої та мистецької освітньої галузей, метою міжгалузевого інтегрованого курсу «Драматургія і театр» на етапі адаптаційного циклу є розвиток особистості учня та учениці, їхніх мовних, читацьких та комунікативних здібностей; здатності сприймати театр як специфічний мистецький простір для здобуття досвіду рефлексій та інтерпретацій; досліджувати форму та зміст сценічної творчості; проявляти емоційний інтелект, творче мислення, ініціативність, самосвідомість й самоефективність, уміння комунікувати з іншими, долати бар'єри, пов'язані з неоднозначністю, невизначеністю та ризиками, співпрацювати з іншими особами; бути залученим до культурних процесів в Україні. Головними завданнями міжгалузевого інтегрованого курсу на етапі адаптаційного циклу є:

- 1) виховувати стійку мотивацію до сценічної творчості та прагнення вдосконалювати своє мовлення та психофізичну виразність;
- 2) сприяти індивідуальному самовияву учнів та взаємодії між ними через театральні практики;
- 3) досліджувати експресію як інструмент акторської майстерності;
- 4) формувати вміння сприймати та продукувати твори драматургії;
- 5) забезпечити отримання досвіду колективної творчості з втілення літературного твору на сцені;
- 6) формувати гуманістичний світогляд, систему загальнолюдських, національних, особистісних ціннісних орієнтирів і життєвих практик, збагачувати духовний світ через естетичне сприймання художніх творів та творів мистецтва.

Програма спрямована на формування наскрізних умінь, спільних для всіх ключових компетентностей, і відповідає компетентнісному потенціалу мовнолітературної та мистецької освітніх галузей. Програма ґрунтується на визначених Державним стандартом ціннісних орієнтирах і спрямована забезпечити в освітньому процесі за умови педагогічної підтримки вчителя:

- право учнів на вибір із кола запропонованих як самого твору для постановки, так і основних видів творчої діяльності;
- ініціативу учнів у процесі творчості;
- доступ кожного учня до сценічної творчості без будь-яких форм дискримінації учасників освітнього процесу;
- дотримання принципів академічної доброчесності у процесі створення драматичного твору та втілення його на сцені;
- створення в навчальному колективі атмосфери творчості, взаємопідтримки, взаємонавчання;
- створення освітнього середовища, дружнього до учнів та учениць через постійну підтримку, співпереживання, розуміння;
- утвердження людської гідності, чесності, милосердя, доброти, справедливості, співпереживання, взаємоповаги і взаємодопомоги, поваги до прав і свобод людини, здатності до конструктивної взаємодії учнів між собою та з дорослими через вибір вистав, які культивують загальнолюдські моральні цінності, вчать чесності та справедливості;
- наголошування на важливості позитивних людських чеснот;
- обговорення літературних творів крізь призму власного досвіду та урахування особливостей культурно-історичного контексту;
- формування в учнів та учениць активної громадянської позиції, патріотизму, поваги до культурних цінностей українського народу, його історико-культурного надбання і традицій, державної мови через вибір літературних творів для втілення на сцені;
- плекання в учнів любові до рідного краю, відповідального ставлення до довкілля завдяки проведенню певних занять просто неба;
- екскурсій, репетицій на природі;
- вибору літературних творів для постановки на тему збереження довкілля, виготовлення декорацій зі вторинних матеріалів;
- формування культури здорового способу життя через усвідомлення впливу колективної творчості на рівень емоційної, інтелектуальної та фізичної людської енергії.

Програма реалізує компетентнісний, особистісно орієнтований, діяльнісний підходи і ґрунтується на наступних принципах: дитиноцентризм, принцип свідомості й активності учнів у навчанні, принцип науковості, принцип

системності та наступності, принцип систематичності та послідовності, принцип доступності, принцип зв'язку навчання з життям, принцип індивідуального підходу, принцип емоційності навчання, україноцентризм.

Серед пріоритетів викладання міжгалузевого інтегрованого курсу є інтеграція різних видів діяльності; підтримка позитивної взаємодії учнів для досягнення спільних цілей (створення колективного творчого продукту); фасилітація читацьких інтересів та задоволення потреб школярів у взаємодії з мистецтвом, зокрема різними видами театру; обмін творчим досвідом, зокрема у сфери акторської майстерності.

Програму структуровано по розділах. Тематичні розділи об'єднані спільною темою «Театр зблизька». Йдеться про основні закони драматургії та їхні прояви в ігровій дії. У межах кожного розділу визначено очікувані результати навчання, пропонується зміст та види навчальної діяльності. Очікувані результати навчання відповідають орієнтирам для оцінювання з 3-х груп обов'язкових результатів навчання мовно-літературної освітньої галузі («взаємодіє з іншими особами в усній формі, сприймає і використовує інформацію для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях», «сприймає, аналізує, інтерпретує, критично оцінює інформацію в текстах різних видів, зокрема інформаційних та художніх текстах класичної та сучасної художньої літератури (української та зарубіжних), медіатекстах, та використовує інформацію для збагачення власного досвіду і духовного розвитку», «висловлює власні думки, почуття, ставлення та ідеї, взаємодіє з іншими особами у письмовій формі, зокрема інтерпретуючи інформаційні та художні тексти класичної та сучасної художньої літератури (української та зарубіжних); у разі потреби взаємодіє з іншими особами в цифровому просторі, дотримується норм літературної мови; пізнає різні види мистецтва, інтерпретує художні образи, набуває досвіду емоційних переживань, розвиває ціннісне ставлення до мистецтва», «формує художньо-образне, асоціативне мислення під час творчої діяльності в різних видах мистецтва», «пізнає себе через взаємодію з різноманітними мистецькими об'єктами, розвиває емоційний інтелект», «використання інформаційного середовища у власній творчості та художній комунікації») на етапі адаптаційного циклу.

Тематика розділів у програмі 5 класу зумовлена метою ознайомити учнів зі специфікою драматичного театру та творів, призначених для сцени, а також через театральні практики розкрити деякі особливості сценічної творчості актора драматичного театру («Театральне мистецтво серед інших видів мистецтва та немистецьких дисциплін», «Театр - місце зустрічі актора і глядача», «Театральна вистава: від ідеї до втілення», «Акторська майстерність», «Складові драматичного твору», «Створення вистави: етапи втілення», «Взаємодія актора із глядачем: як подолати страх публічного виступу», «Шлях до визнання: від натхнення до практичних дій», «Формування здатності оцінити створену виставу»).

Програма передбачає нерозривний зв'язок процесів опанування знань зі сфери драматургії та театру і отримання досвіду сценічної творчості. Це зумовлює шляхи її реалізації та особливості організації освітнього процесу. Використання в програмі театральних практик робить літературний твір основою як для його аналізу, інтерпретації, оцінювання тощо, тобто для читацької діяльності, так і для розгортання видів діяльності, пов'язаних з удосконаленням свого мовлення та психофізичної виразності, тобто мистецької діяльності.

Для забезпечення індивідуального самовияву учнів та взаємодії між ними програма спрямована на залучення учнів та учениць як до театральних практик, так і до реальної мовленнєвої практики (бесіда, дискусія у класі, мікродискусія в групі, обговорення в парі, інтерв'ю тощо).

Театральні практики слугують основою для дослідження акторської експресії. Крім сценічної творчості театральні практики дозволяють учням та ученицям вчитися аналізувати ситуації спілкування, задані в драматургічних творах та на практиці опанувати необхідні для цього поняття з теорії літератури, теорії комунікації, теорії тексту, теорії інформації, мистецтвознавства, медіаграмотності. Знання на етапі адаптаційного циклу базової освіти мають прикладний характер і використовуються в процесі навчання з метою подальшого вдосконалення вмінь сприймати та продукувати твори драматургії або інші літературні твори, які використовують учні та учениці для втілення свого творчого задуму на сцені.

Запропонований у програмі зміст враховує наступність з початковою освітою в задоволенні потреб учнів в індивідуальному самовияві та творчій взаємодії з іншими і розглядається як надбудова над початковою освітою, де учні отримали досвід театралізації у процесі роботи з літературними творами. Але, на відміну від початкової освіти, театральні практики і пропоновані знання зі сфери драматургії та театру забезпечують наскрізну роботу з дослідження акторської майстерності, що слугує дієвою основою для молодших підлітків в опануванні живих інструментів удосконалення власного мовлення, комунікативної гнучкості та психофізичної виразності. Усі розділи модельної навчальної програми серед видів навчальної діяльності, специфічних для них, обов'язково включають такі види діяльності, як вправи на вміння володіти своїм тілом, вправи на увагу, вправи на відтворення та розпізнавання емоцій, вправи на розвиток дикції, вправи на становлення голосу, вправи на розвиток пам'яті, вправи на взаємодію, вправи на розвиток фантазії.

Навчальна програма «Драматургія і театр» визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів 5 класу, які відповідають певним орієнтирам для оцінювання з мовно-літературної освітньої галузі та мистецької галузі. Ураховуючи, що програма реалізує частину обов'язкових результатів навчання як мовно-літературної, так і мистецької освітньої галузей, її використання в освітньому процесі доповнюється використанням таких модельних навчальних програм, як модельна навчальна програма інтегрованого мовно-літературного курсу (українська мова,

українська та зарубіжні літератури, 5 клас) або інтегрований курс літератур (української та зарубіжної, 5 клас) та модельна навчальна програма інтегрованого курсу «Мистецтво», 5 клас. Пропонований у програмі перелік літературних творів є орієнтовним для вчителя. Учитель може доповнити цей перелік тими творами, які, на його думку, матимуть більший резонанс серед учнів. Урахування потреб учнів, їхньої ініціативності в розгортанні творчої діяльності вимагає від учителя лише спрямовувати увагу учнів на певні твори, але вибір твору для втілення на сцені роблять самі учні.

Програма 5 клас

Очікувані результати навчання	Пропонований зміст навчального предмета/інтегрованого курсу	Види навчальної діяльності
Розділ 1. Театральне мистецтво серед інших видів мистецтва та немистецьких дисциплін		
<ul style="list-style-type: none"> ● уважно слухає монологічні/діалогічні висловлювання, зважаючи на мету та умови спілкування, особливості текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів); ● регулює власні емоції під час презентації повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), художньої декламації; ● читає тексти різних функціональних стилів і мовленнєвих жанрів у різних спосіб (оглядово, вибірково тощо) відповідно до мети читання; ● висловлює в усній та/або письмовій формі власні почуття, враження, викликані прочитаним, своє ставлення до зображених у тексті (зокрема художньому тексті, медіатексті) людей, подій, ситуацій, явищ тощо; 	<p>Відкритість творів літератури до режисерської або сценічної інтерпретації. Зміст і смисл у творі мистецтва.</p> <p>Взаємодія/синтез мистецтв.</p> <p>Способи творення художніх образів у різних видах мистецтва. Театральне мистецтво з “людською температурою тіла”: об’єкт вивчення людина, її поведінка в різних пропонованих обставинах, моделювання життєвих ситуацій, соціальний вимір. Художня ідея та її втілення. Колективний вид мистецтва. Сприйняття та відтворення сенсорного досвіду: взаємодія з усіма органами відчуттів.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● слухання художніх текстів, медіатекстів; ● обговорення почутого /прочитаного /переглянутого в контексті життєвого досвіду; ● інтерв’ю; ● декламування; ● читання в парах діалогів за ролями; ● застосування прийомів критичного читання художнього тексту, медіатексту відповідно до визначеної мети; ● обмін враженнями, думками, зокрема в цифровому середовищі, щодо почутого прочитаного /переглянутого. ● рольові ігри; ● імпровізація; ● створення театральної сценки,

<ul style="list-style-type: none"> ● за мотивами прочитаного створює власний медійний продукт (театральну сценку, відеоролик тощо); ● пояснює засоби виразності художнього образу у творах різних видів мистецтва; ● передає враження від творів вербально/невербально (різними художніми засобами); ● наводить приклади зв'язків між видами мистецтва, синтезу мистецтв; ● виявляє ініціативність у втіленні творчого задуму; ● виражає свої почуття та емоції різними художніми засобами, застосовує ці засоби окремо чи в поєднанні. 		<p>відеоролику (у парах, групах);</p> <ul style="list-style-type: none"> ● театральний проєкт; ● вправи на вміння володіти своїм тілом; ● вправи на увагу; ● вправи на відтворення та розпізнавання емоцій; ● вправи на розвиток дикції; ● вправи на становлення голосу; ● вправи на розвиток пам'яті; ● вправи на взаємодію; ● вправи на розвиток фантазії; ● екскурсія (зокрема віртуальна).
---	--	--

Розділ 2. Театр - місце зустрічі актора і глядача

<p>- уважно слухає монологічні/діалогічні висловлювання, зважаючи на мету та умови спілкування, особливості текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів) регулює власні емоції під час презентації повідомлення (зокрема художнього тексту,</p>	<p>Як влаштований театр: місце, де відбуваються вистави (сцена - глядацька зала; люди і технології; ілюзія і умовність/віра глядача у запропоновану умовність); місце, де зустрічаються люди різних професій (творчий склад/технічний склад); місце, куди приходить глядач для перегляду вистави: (інтелектуальне</p>	<p>слухання художніх текстів, медіатекстів;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● обговорення почутого / прочитаного / переглянутого в контексті життєвого досвіду; ● інтерв'ю; ● декламування; ● читання в парах діалогів за ролями; ● застосування прийомів критичного
---	---	--

<p>медіатексту), художньої декламації;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● читає тексти різних функціональних стилів і мовленнєвих жанрів у різний спосіб (оглядово, вибірково тощо) відповідно до мети читання; ● висловлює в усній та/або письмовій формі власні почуття, враження, викликані прочитаним, своє ставлення до зображених у тексті (зокрема художньому тексті, медіатексті) людей, подій, ситуацій, явищ тощо ● за мотивами прочитаного створює власний медійний продукт (театральну сценку, відеоролик тощо); ● передає враження від творів вербально/ невербально (різними художніми засобами); ● виявляє ініціативність у втіленні творчого задуму; ● виражає свої почуття та емоції різними художніми засобами, застосовує ці 	<p>дозвілля, розвага/навчання, досвід співпереживання; правила поведінки і правила сприйняття театральної умовності)</p>	<p>читання художнього тексту, медіатексту відповідно до визначеної мети;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● обмін враженнями, думками, зокрема в цифровому середовищі, щодо почутого / прочитаного / переглянутого. ● рольові ігри; ● імпровізація; ● створення театральної сценки на задану тему; ● вправи на вміння володіти своїм тілом; ● вправи на увагу; ● вправи на відтворення та розпізнавання емоцій; ● вправи на розвиток дикції; ● вправи на становлення голосу; ● вправи на розвиток пам'яті; ● вправи на взаємодію; ● вправи на розвиток фантазії; ● проєкт «Як виник театр у нашому місті»; ● екскурсія (зокрема віртуальна).
---	--	--

засоби окремо чи в поєднанні.		
Розділ 3. Театральна вистава: від ідеї до втілення		
<p>уважно слухає монологічні/діалогічні висловлювання, зважаючи на мету та умови спілкування, особливості текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів);</p> <ul style="list-style-type: none"> ● регулює власні емоції під час презентації повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), художньої декламації; ● читає тексти різних функціональних стилів і мовленнєвих жанрів у різний спосіб (оглядово, вибірково тощо) відповідно до мети читання; ● висловлює в усній та/або письмовій формі власні почуття, враження, викликані прочитаним, своє ставлення до зображених у тексті (зокрема художньому тексті, медіатексті) людей, подій, ситуацій, явищ тощо; ● за мотивами прочитаного створює власний медійний продукт (театральну сценку, відеоролик тощо); ● створює письмові тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) визначених типів, стилів і жанрів, 	<p>Компоненти: літературний твір; акторська гра (актор розповідає і проживає історію на сцені); музичний компонент (посилення емоційного стану); аудіосупровід; елемент умовності; художній світ вистави - сценографія як місце дії і як художній образ; костюми та грим; реквізит; світло; роль режисера (автор сценічного художнього світу, організує різні компоненти в цілісність). Вистава як цілісний твір (для порівняння: книга, симфонія, картина). Уміння “читати” виставу: те, що ми бачимо, важливіше за словесний матеріал.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● слухання художніх текстів, медіатекстів; ● обговорення почутого /прочитаного / переглянутого в контексті життєвого досвіду; ● інтерв’ю; ● декламування; ● читання в парах діалогів за ролями; ● спостереження за власним і чужим мовленням; ● мовні ігри; ● застосування прийомів критичного читання художнього тексту, медіатексту відповідно до визначеної мети; ● обмін враженнями, думками, зокрема в цифровому середовищі, щодо почутого / прочитаного / переглянутого; ● читання вголос у ролях; ● рольові ігри; ● імпровізація; ● створення сценарію (у парах, групах); ● репетиція невеликих сцен на основі літературного твору;

<p>зважаючи на мету, адресата, власний життєвий досвід;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● передає враження від творів вербально/ невербально (різними художніми засобами); ● відтворює характерні особливості сценічного персонажа в мовленні, міміці, пластиці тіла; ● визнає можливість різного втілення творчого задуму, відстоює свою позицію у творчості; ● характеризує власну творчість за колективно визначеними критеріями; ● аналізує інформацію від інших осіб з метою самовдосконалення (надання/отримання коментарів, пропозицій тощо), реагує на неї; ● виражає свої почуття та емоції різними художніми засобами, застосовує ці засоби окремо чи в поєднанні. 		<ul style="list-style-type: none"> ●режисерування; ●створення театральної сценки на задану тему; ●добір аудіосупроводу до сценки (в парі, у групі); ●театральний проєкт; ●вправи на вміння володіти своїм тілом; ●вправи на увагу; ●вправи на відтворення та розпізнавання емоцій; ● вправи на розвиток дикції; ●вправи на становлення голосу; ● вправи на розвиток пам'яті; ●вправи на взаємодію; ●вправи на розвиток фантазії; ●екскурсія (зокрема віртуальна).
<p>Розділ 4. Акторська майстерність</p>		
<p>уважно слухає монологічні/діалогічні висловлювання, зважаючи на мету та умови спілкування, особливості текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів);</p> <ul style="list-style-type: none"> ● використовує вербальні та невербальні засоби для ефективної 	<p>Засоби акторської виразності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - тіло: кожна людина унікальна і неповторна, не схожа на інших - голос: вміння керувати інтонацією, вміння доносити думку та емоцію, декламація/побутова розмова 	<ul style="list-style-type: none"> ● слухання художніх текстів, медіатекстів; ● обговорення почутого / прочитаного /переглянутого в контексті життєвого досвіду; ● інтерв'ю; ● декламування;

<p>комунікації із співрозмовниками;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● регулює власні емоції під час презентації повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), художньої декламації; ● читає тексти різних функціональних стилів і мовленнєвих жанрів у різний спосіб (оглядово, вибірково тощо) відповідно до мети читання; ● висловлює в усній та/або письмовій формі власні почуття, враження, викликані прочитаним, своє ставлення до зображених у тексті (зокрема художньому тексті, медіатексті) людей, подій, ситуацій, явищ тощо; характеризує емоційний стан літературних персонажів, їх поведінку та вчинки, виявляючи толерантність; ● за мотивами прочитаного створює власний медійний продукт (театральну сценку, відеоролик тощо); ● створює письмові тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) визначених типів, стилів і жанрів, зважаючи на мету, адресата, 	<p>- емоції: контроль та управління почуттями та їх демонстрацією; гра як спосіб удавати емоції</p> <p>-концентрація уваги: вміння зосередитися і контролювати тіло, голос, емоції; вміння тримати в голові всі деталі і в той же час пам'ятати про цілісність вистави; вміння взаємодіяти з партнером на сцені - діалог, взаємопідтримка, відчуття спільного простору на сцені.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● читання в парах діалогів за ролями; ● спостереження за власним і чужим мовленням; ● мовні ігри; ● застосування прийомів критичного читання художнього тексту, медіатексту відповідно до визначеної мети; ● обмін враженнями, думками, зокрема в цифровому середовищі, щодо почутого /прочитаного /переглянутого. ● читання вголос у ролях; ● рольові ігри; ● імпровізація; ● створення сценарію (у парах, групах); ● репетиція невеликих сцен на основі літературного твору; ● режисерування; ● створення театральної сценки на задану тему; ● театрального проєкту; ● вправи на вміння володіти своїм тілом; ● вправи на увагу; ● вправи на відтворення та розпізнавання емоцій;
---	--	--

<p>власний життєвий досвід;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● передає враження від творів вербально/невербально (різними художніми засобами); ● відтворює характерні особливості сценічного персонажа в мовленні, міміці, пластиці тіла; ● виявляє ініціативність у втіленні творчого задуму; ● використовує художню літературу для створення власних творів мистецтва; ● визнає можливість різного втілення творчого задуму, відстоює свою позицію у творчості; ● висловлює свою думку в обговореннях творів мистецтва; ● виражає свої почуття та емоції різними художніми засобами, застосовує ці засоби окремо чи в поєднанні. 		<ul style="list-style-type: none"> ● вправи на розвиток дикції; ● вправи на становлення голосу; ● вправи на розвиток пам'яті; ● вправи на взаємодію; ● вправи на розвиток фантазії; ● екскурсія (зокрема віртуальна).
<p>Розділ 5. Складові драматичного твору</p>		
<ul style="list-style-type: none"> ● уважно слухає монологічні/діалогічні висловлювання, зважаючи на мету та умови спілкування, особливості текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів); ● використовує вербальні та 	<p>Конфлікт як базовий принцип побудови дії (герою можуть протистояти інші герої, обставини або герой опирається внутрішнім сумнівам). Дія - перебіг подій, зміна обставин та умов протистояння, нові</p>	<p>слухання художніх текстів, медіатекстів;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● обговорення почутого / прочитаного / переглянутого в контексті життєвого досвіду; ● інтерв'ю;

<p>невербальні засоби для ефективної комунікації із співрозмовниками;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● регулює власні емоції під час презентації повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), художньої декламації; ● читає тексти різних функціональних стилів і мовленнєвих жанрів у різний спосіб (оглядово, вибірково тощо) відповідно до мети читання; ● формулює тему та основну думку тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту); ● характеризує емоційний стан літературних персонажів, їх поведінку та вчинки, виявляючи толерантність; ● висловлює в усній та/або письмовій формі власні почуття, враження, викликані прочитаним, своє ставлення до зображених у тексті (зокрема художньому тексті, медіатексті) людей, подій, ситуацій, явищ тощо; ● за мотивами прочитаного створює власний медійний продукт (театральну сценку, відеоролик тощо); ● створює письмові тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) визначених типів, стилів і жанрів, зважаючи на мету, адресата, власний 	<p>обставини, які виникають в наслідок прийнятих або не прийнятих рішень. Дійові особи: актор і роль. Створення образу на сцені: характер.</p> <p>Самохарактеристика персонажа в творі (явлення про себе), характеристика від інших (яким його бачать інші).</p> <p>Автор драматургічного твору.</p> <p>Особливості драматургічної форми: діалог (що ми говоримо і про що ми думаємо); ремарка – як коментар від автора.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● декламування; ● читання в парах діалогів за ролями; ● спостереження за власним і чужим мовленням; ● мовні ігри; ● застосування прийомів критичного читання художнього тексту, медіатексту відповідно до визначеної мети; ● обмін враженнями, думками, зокрема в цифровому середовищі, щодо почутого /прочитаного /переглянутого; ● читання вголос у ролях; ● рольові ігри; ● імпровізація; ● створення сценарію (у парах, групах); ● репетиція невеликих сцен на основі літературного твору; ● режисерування; ● створення театральної сценки на задану тему; ● театрального проєкту; ● вправи на вміння володіти своїм тілом; ● вправи на увагу; ● вправи на відтворення та розпізнавання емоцій; ● вправи на розвиток дикції;
---	--	---

<p>життєвий досвід;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● передає враження від творів вербально/невербально (різними художніми засобами); ● відтворює характерні особливості сценічного персонажа в мовленні, міміці, пластиці тіла; ● виявляє ініціативність у втіленні творчого задуму; ● використовує художню літературу для створення власних творів мистецтва; ● характеризує власну творчість за колективно визначеними критеріями; ● аналізує інформацію від інших осіб з метою самовдосконалення (надання/отримання коментарів, пропозицій тощо), реагує на неї; ● висловлює свою думку в обговореннях творів мистецтва; ● обирає із знайомих твори мистецтва, які найкраще відображають власні емоції. 		<ul style="list-style-type: none"> ● вправи на становлення голосу; ● вправи на розвиток пам'яті; ● вправи на взаємодію; ● вправи на розвиток фантазії; ● екскурсія (зокрема віртуальна).
<p>Розділ 6. Створення вистави: етапи втілення</p>		
<ul style="list-style-type: none"> ● у разі потреби грамотно перепитує співрозмовника для уточнення деталей; ● використовує вербальні та невербальні засоби для ефективної 	<p>Колективна співтворчість: єдиний задум/різні погляди; як відшукати консенсус.</p> <p>Зони відповідальності/розподіл обов'язків/розподіл завдань.</p>	<p>обговорення почутого /прочитаного /переглянутого в контексті життєвого досвіду;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● інтерв'ю; ● декламування;

<p>комунікації із співрозмовниками;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● читає тексти різних функціональних стилів і мовленнєвих жанрів у різний спосіб (оглядово, вибірково тощо) відповідно до мети читання; ● характеризує емоційний стан літературних персонажів, їх поведінку та вчинки, виявляючи толерантність; ● творчо опрацьовує прочитаний текст (зокрема художній текст, медіатекст), у разі потреби змінюючи персонажів, додаючи окремі епізоди, переказуючи прочитане з позиції одного з персонажів тощо; ● за мотивами прочитаного створює власний медійний продукт (театральну сценку, відеоролик тощо); ● створює письмові тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) визначених типів, стилів і жанрів, зважаючи на мету, адресата, власний життєвий досвід; ● передає враження від творів вербально/ невербально (різними художніми засобами); ● відтворює характерні особливості сценічного персонажа в мовленні, міміці, пластиці тіла; ● виявляє ініціативність у втіленні творчого 	<p>Репетиція: хто керує процесом, навіщо повторювати та як працювати з пам'яттю;</p> <p>запам'ятовування/відтворення.</p> <p>Взаємодія творчих та технічних авторів вистави, вміння бачити результат роботи іншого; дисципліна і самодисципліна.</p> <p>Автор літературного сценарію, постановник (режисер) вистави.</p> <p>Порівняння режисерського задуму з літературним твором.</p> <p>Характерні особливості гри акторів. Особливості декорації та костюмів акторів. Мистецтво візажу та гриму.</p> <p>Роль музичного супроводу. Взаємодія з іншими учасниками колективу під час репетицій та створення художнього образу за колективним задумом у творчій групі. Набуття досвіду дотримання власної ролі. Роль та відповідальності кожного учасника колективу в досягненні спільного результату</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● читання в парах діалогів за ролями; ● спостереження за власним і чужим мовленням; ● мовні ігри; ● застосування прийомів критичного читання художнього тексту, медіатексту відповідно до визначеної мети; ● обмін враженнями, думками, зокрема в цифровому середовищі, щодо почутого / прочитаного / переглянутого. ● читання вголос у ролях; ● рольові ігри; ● імпровізація; ● презентація фото, відео, замальовок під час власних (спільних) спостережень за навколишнім середовищем; ● створення сценарію (у парах, групах); ● репетиція невеликих сцен на основі літературного твору; ● режисерування; ● створення театральної сценки на задану тему; ● створення театального реквізиту; ● театральний проєкт;
--	--	---

здуму;

- спостерігає за навколишнім середовищем, фіксує (фото, відео, замальовки тощо) і презентує власні спостереження;

- використовує художню літературу для створення власних творів мистецтва;

- висловлює свою думку в обговореннях творів мистецтва;

- складає план своїх дій у створенні колективного художнього продукту;

- долучається до мистецьких заходів;

- виконує різні ролі в спільному творчому процесі, дослухається до творчих ідей інших осіб; визнає різні позиції та оцінки учасників;

- обирає із знайомих твори мистецтва, які найкраще відображають власні емоції;

- пропонує власні ідеї, реалізує їх самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб, зокрема з урахуванням національних традицій, сучасних тенденцій, використанням знань і умінь з інших освітніх галузей;

- долучається до мистецьких заходів; виконує різні ролі в спільному творчому процесі, дослухається до

- вправи на вміння володіти своїм тілом;

- вправи на увагу;

- вправи на відтворення та розпізнавання емоцій;

- вправи на розвиток дикції;

- вправи на становлення голосу;

- вправи на розвиток пам'яті;

- вправи на взаємодію;

- вправи на розвиток фантазії;

- екскурсія (зокрема віртуальна)

<p>творчих ідей інших осіб; визнає різні позиції та оцінки учасників;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● презентує результати власної творчості публічно, пояснює свій задум, за потреби може докладно його описати; ● виявляє відповідальність щодо дотримання авторського права в процесі художньої комунікації 		
<p>Розділ 7. Взаємодія актора із глядачем: як подолати страх публічного виступу</p>		
<ul style="list-style-type: none"> ● у разі потреби грамотно перепитує співрозмовника для уточнення деталей; ● виявляє і відтворює прихований зміст повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), розрізняючи невербальні засоби (інтонацію, силу голосу, логічні наголоси, темп, паузи, міміку, жести, пози), використані для передачі прихованого змісту; ● використовує вербальні та невербальні засоби для ефективної комунікації із співрозмовниками; ● читає тексти різних функціональних стилів і мовленнєвих жанрів у різний спосіб (оглядово, вибірково тощо) відповідно до мети читання; ● характеризує порушені в тексті 	<p>Спілкування на сцені та у повсякденному житті. Реакція зали. Я оцінюю/мене оцінюють. «Публічна самотність» як результат концентрації на грі. Уміння керувати увагою аудиторії. Невербальне спілкування як важливий інструмент актора.</p>	<p>обговорення почутого /прочитаного /переглянутого в контексті життєвого досвіду;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● інтерв'ю; ● декламування; ● читання в парах діалогів за ролями; ● застосування прийомів критичного читання художнього тексту, медіатексту відповідно до визначеної мети; ● обмін враженнями, думками, зокрема в цифровому середовищі, щодо почутого / прочитаного / переглянутого; ● читання вголос у ролях; ● рольові ігри; імпровізація; ● створення сценарію (у парах, групах); ● репетиція невеликих сцен

(зокрема художньому тексті, медіатексті) проблеми;

- характеризує емоційний стан літературних персонажів, їх поведінку та вчинки, виявляючи толерантність;
- аргументує власну оцінку прочитаного тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту), наводячи доречні цитати;
- творчо опрацьовує прочитаний текст (зокрема художній текст, медіатекст), у разі потреби змінюючи персонажів, додаючи окремі епізоди, переказуючи прочитане з позиції одного з персонажів тощо;
- за мотивами прочитаного створює власний медійний продукт (театральну сценку, відеоролик тощо);
- створює письмові тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) визначених типів, стилів і жанрів, зважаючи на мету, адресата, власний життєвий досвід;
- передає враження від творів вербально/невербально (різними художніми засобами);
- відтворює характерні особливості сценічного персонажа в мовленні, міміці, пластиці тіла;

на основі літературного твору;

- режисерування;
- створення театральної сценки на задану тему;
- створення театального реквізиту;
- театральний проєкт; ● вправи на вміння володіти своїм тілом;
- вправи на увагу;
- вправи на відтворення та розпізнавання емоцій;
- вправи на розвиток дикції; ● вправи на становлення голосу;
- вправи на розвиток пам'яті;
- вправи на взаємодію;
- вправи на розвиток фантазії;
- екскурсія (зокрема віртуальна).

<ul style="list-style-type: none"> ● виявляє ініціативність у втіленні творчого задуму; ● складає план своїх дій у створенні колективного художнього продукту; ● висловлює свою думку в обговореннях творів мистецтва; ● пропонує власні ідеї, реалізує їх самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб, зокрема з урахуванням національних традицій, сучасних тенденцій, використанням знань і умінь з інших освітніх галузей; ● долучається до мистецьких заходів; виконує різні ролі в спільному творчому процесі, дослухається до творчих ідей інших осіб; визнає різні позиції та оцінки учасників; ● презентує результати власної творчості публічно, пояснює свій задум, за потреби може докладно його описати; ● виявляє відповідальність щодо дотримання авторського права в процесі художньої комунікації. 		
<p>Розділ 8. Шлях до визнання: від натхнення до практичних дій</p>		
<ul style="list-style-type: none"> ● у разі потреби грамотно перепитує співрозмовника для уточнення деталей; ● виявляє і відтворює прихований 	<p>Орієнтація на очікування аудиторії. Як розповісти про те, що ми робимо: афіша, програмка, анонс, реклама.</p> <p>Театр юного глядача: дорослі</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● обговорення почутого / прочитаного /переглянутого в контексті життєвого досвіду; ● інтерв'ю;

<p>зміст повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), розрізняючи невербальні засоби (інтонацію, силу голосу, логічні наголоси, темп, паузи, міміку, жести, пози), використані для передачі прихованого змісту;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● читає тексти різних функціональних стилів і мовленнєвих жанрів у різний спосіб (оглядово, вибірково тощо) відповідно до мети читання; ● характеризує порушені в тексті (зокрема художньому тексті, медіатексті) проблеми; ● характеризує емоційний стан літературних персонажів, їх поведінку та вчинки, виявляючи толерантність; ● аргументує власну оцінку прочитаного тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту), наводячи доречні цитати; ● творчо опрацьовує прочитаний текст (зокрема художній текст, медіатекст), у разі потреби змінюючи персонажів, додаючи окремі епізоди, переказуючи прочитане з позиції одного з персонажів тощо; ● за мотивами прочитаного створює власний медійний продукт (театральну 	<p>актори, юні глядачі.</p> <p>Особливості репертуару (драма лише на сцені; виховання загальнолюдських цінностей через постановку).</p> <p>Самодіяльні дитячі театри: перший крок до театральної освіти. Як вирости на сцені? Чи важливі для аматора дисципліна та самовіддача?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● декламування; ● читання в парах діалогів за ролями; ● застосування прийомів критичного читання художнього тексту, медіатексту відповідно до визначеної мети; ● обмін враженнями, думками, зокрема в цифровому середовищі, щодо почутого /прочитаного /переглянутого. ● читання вголос у ролях; ● рольові ігри; ● імпровізація; ● створення сценарію (у парах, групах); ● репетиція невеликих сцен на основі літературного твору; ● режисерування; ● створення театральної сценки на задану тему; ● створення театального реквізиту; ● театральний проєкт; ● вправи на вміння володіти своїм тілом; ● вправи на увагу; ● вправи на відтворення та розпізнавання емоцій; ● вправи на розвиток дикції; ● вправи на становлення
---	---	--

сценку, відеоролик тощо);

- створює письмові тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) визначених типів, стилів і жанрів, зважаючи на мету, адресата, власний життєвий досвід;
- передає враження від творів вербально/невербально (різними художніми засобами);
- відтворює характерні особливості сценічного персонажа в мовленні, міміці, пластиці тіла;
- виявляє ініціативність у втіленні творчого задуму;
- спостерігає за навколишнім середовищем, фіксує (фото, відео, замальовки тощо) і презентує власні спостереження;
- складає план своїх дій у створенні колективного художнього продукту;
- обирає із знайомих твори мистецтва, які найкраще відображають власні емоції;
- долучається до мистецьких заходів; виконує різні ролі в спільному творчому процесі, дослухається до творчих ідей інших осіб; визнає різні позиції та оцінки учасників;

голосу;

- вправи на розвиток пам'яті;
- вправи на взаємодію;
- вправи на розвиток фантазії;
- екскурсія (зокрема віртуальна).

<ul style="list-style-type: none"> ● виявляє відповідальність щодо дотримання авторського права в процесі художньої комунікації. 		
<p>Розділ 9. Формування здатності оцінити створену виставу</p>		
<p>у разі потреби грамотно перепитує співрозмовника для уточнення деталей;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● читає тексти різних функціональних стилів і мовленнєвих жанрів у різний спосіб (оглядово, вибірково тощо) відповідно до мети читання; ● аргументує власну оцінку прочитаного тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту), наводячи доречні цитати; ● за мотивами прочитаного створює власний медійний продукт (театральну сценку, відеоролик тощо); ● передає враження від творів вербально/ невербально (різними художніми засобами) ● відтворює характерні особливості сценічного персонажа в мовленні, міміці, пластиці тіла; ● характеризує власну творчість за колективно визначеними критеріями; ● пояснює вплив творів на зміну власного емоційного стану; ● виявляє відповідальність щодо 	<p>Формування здатності оцінити створену виставу: висловлювання власної думки; спільне поле для дискусії; повага до думки іншого; уміння відстоювати свою позицію через аргумент.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● обговорення почутого / прочитаного /переглянутого в контексті життєвого досвіду; ● інтерв'ю; ● застосування прийомів критичного читання художнього тексту, медіатексту відповідно до визначеної мети; ● обмін враженнями, думками, зокрема в цифровому середовищі, щодо почутого /прочитаного / переглянутого. рольові ігри; ● імпровізація; ● створення театральної сценки на задану тему; ● театральний проєкт; ● вправи на вміння володіти своїм тілом; ● вправи на увагу; ● вправи на відтворення та розпізнавання емоцій; ● вправи на розвиток дикції; ● вправи на становлення голосу; ● вправи на розвиток пам'яті;

дотримання авторського права в процесі художньої комунікації.

- вправи на взаємодію;
- вправи на розвиток фантазії;
- екскурсія (зокрема віртуальна).